

Regeringskansliet, Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande till slutbetänkande SOU 2025:82 Sysselsättning och boende på landsbygden

Er beteckning: LI2025/01360

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser att slutbetänkandet bidrar till ökad förståelse för aktuell fråga och instämmer i huvudsak i de föreslagna åtgärderna. Länsstyrelsen har dock några synpunkter som redovisas nedan.

Kapitel 19

Utredningens förslag underlättar för myndigheterna att följa intentionerna med jordförvärvslagen samt kan på kort sikt gynna sysselsättning och bosättning i orten. Men på lång sikt kan det ha en negativ påverkan på glesbygden, särskilt vad gäller bosättning och sysselsättning, vilket förklaras vidare nedan.

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att glesbygdsbestämmelserna inte tillämpas enhetligt och ändamålsenligt. Dessutom anser länsstyrelsen att dagens inlösen skyldighet i praktiken är svår att tillämpa. Bedömningen är att utredningens förslag att avskaffa inlösen skyldigheten gör det lättare att neka förvärvstillstånd. Ett nekande innebär att länsstyrelsen i större utsträckning måste utreda fastighetens ekonomiska avkastning och fastställa ett avkastningsvärde.

Lagens syfte är att främja sysselsättning och bosättning i orten. Båda dessa mål gynnas av långsiktiga investeringar i fastigheter, inklusive byggnader, anläggningar och mark. Begränsningar i vilka som får förvärva fastigheter i glesbygd påverkar prisbilden och därmed även investeringsviljan. De flesta investeringar görs för att ägaren själv ska kunna dra nytta av dem, men även för att det finns ett restvärde i investeringen som höjer fastighetens marknadsvärde vid en framtida försäljning. Om detta marknadsvärde inte kan realiseras

utan att det bedöms till ett avkastningsvärde av länsstyrelsen, kan det påverka investeringsviljan negativt.

Avkastningsvärdet är särskilt osäkert för vissa typer av investeringar, framför allt de som inte är direkt kopplade till skog- eller jordbruk, exempelvis turism i olika former eller annan så kallad kompletterande verksamhet som bedrivs på taxerade lantbruksfastigheter. Dessa investeringar kan redan idag ha svårt att genomföras i glesbygd, eftersom marknadsvärdet är svårt att bedöma. Om även kretsen av spekulanter minskar till följd av en mer restriktiv tillämpning av jordförvärvslagen, ökar den ekonomiska osäkerheten och därmed minskar investeringsviljan.

I marknadsvärdet ingår ett avkastningsvärde, och utöver detta finns ibland ett värde som kan betraktas som ett "härlighetsvärde". Vissa fastigheter har ett högt sådant värde, medan andra saknar det. Härlighetsvärdet kan ha en positiv effekt på bosättningen och kan komma att öka i betydelse i takt med att distansarbete blir vanligare. En begränsning av prissättningen till endast avkastningsvärdet skulle kunna ha en negativ effekt på investeringar som ökar härlighetsvärdet, vilket på sikt kan påverka bosättningen och sysselsättningen i glesbygd negativt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av vikarierande länsråd Peder Eriksson med tf. avdelningschef Thomas Börjesson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Fredrik Karlsson, handläggare medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

¹ Värde utöver avkastningsvärdet